EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.11.2016
COM(2016) 900 final

2016/0358 (NLE)

Predlog

MNENJE SVETA

o programu ekonomskega partnerstva, ki ga je predstavila Portugalska

2016/0358 (NLE)

Predlog

MNENJE SVETA

o programu ekonomskega partnerstva, ki ga je predstavila Portugalska

SVET EVROPSKE UNIJE JE–

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013[1] o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju in zlasti člena 9(4) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Namen pakta za stabilnost in rast je zagotoviti proračunsko disciplino v celotni Uniji in določiti okvir za preprečevanje in odpravljanje čezmernih javnofinančnih primanjkljajev. Cilj pakta so zdrave javne finance kot sredstvo za izboljšanje pogojev za stabilnost cen in močno trajnostno rast, ki temelji na finančni stabilnosti, s čimer podpira uresničevanje ciljev Unije za trajnostno rast in delovna mesta.

(2) Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju vsebuje določbe o okrepljenem spremljanju proračunskih politik v euroobmočju in zagotavljanju skladnosti nacionalnih proračunov s smernicami o ekonomskih politikah, ki so bile objavljene v okviru pakta za stabilnost in rast ter evropskega semestra. Ker zgolj proračunski ukrepi morda niso zadostni za trajno odpravo čezmernega primanjkljaja, so morda potrebni dodatni ukrepi politike in strukturne reforme.

(3) V členu 9 Uredbe (EU) št. 473/2013 so določene podrobnosti o programih ekonomskega partnerstva, ki jih morajo države članice euroobmočja predložiti v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Načrt ukrepov iz programa ekonomskega partnerstva, ki bodo prispevali k učinkoviti in trajni odpravi čezmernega primanjkljaja, bi moral vsebovati zlasti podrobnosti o glavnih fiskalno-strukturnih reformah, predvsem tistih, ki zadevajo davčni in pokojninski sistem, sistem zdravstvenega varstva in proračunske okvire ter bodo ključne za pravočasno in trajno odpravo čezmernega primanjkljaja.

(4) Svet je 2. decembra 2009 sprejel sklep v skladu s členom 126(6) Pogodbe, s katerim je začel postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Portugalsko. Svet je oktobra 2012 in junija 2013 sprejel revidirana priporočila v skladu s členom 126(7) Pogodbe v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki se je začel pred začetkom veljavnosti Uredbe (EU) št. 473/2013. V skladu s členom 7(1) Uredbe (EU) št.

[1] UL L 140, 27.5.2013, str. 11.

472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo, je Portugalska poročala v okviru svojega programa za makroekonomsko prilagoditev in ji zato junija 2013 po revidiranem priporočilu iz člena 126(7) Pogodbe ni bilo treba predložiti programa ekonomskega partnerstva. Svet je 12. julija 2016 sprejel sklep v skladu s členom 126(8) Pogodbe, v katerem je ugotovil, da Portugalska ni sprejela ustreznih ukrepov za odpravo svojega čezmernega primanjkljaja do roka leta 2015. Nadalje se je Svet 8. avgusta 2016 v skladu s členom 126(9) Pogodbe odločil za poziv Portugalski, naj sprejme ukrepe za zmanjšanje primanjkljaja, ki so po njegovem mnenju potrebni za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2016. V odločitvi Sveta o pozivu v skladu s členom 126(9) je določeno tudi, da bi morala Portugalska glede na program za makroekonomsko prilagoditev predložiti program ekonomskega partnerstva do 15. oktobra 2016, in sicer v skladu s členoma 9(3) in 17(2) Uredbe (EU) št. 473/2013.

(5) Portugalska je 21. oktobra 2016 Komisiji in Svetu predložila program ekonomskega partnerstva, v katerem so zlasti opisane fiskalno-strukturne reforme, katerih cilj je zagotovitev učinkovite in trajne odprave čezmernega primanjkljaja. Program ekonomskega partnerstva vključuje strukturne ukrepe z vplivom na javne finance, ki so odgovor na zahtevo Sveta iz odločitve v skladu s členom 126(9), vključno z ukrepi v zvezi s fiskalnim in proračunskim okvirom ter pokojninskim sistemom in sistemom zdravstvenega varstva. Ta dokument vključuje tudi ukrepe za izboljšanje konkurenčnosti in dolgoročne trajnostne rasti v skladu s priporočili Sveta, naslovljenimi na Portugalsko v okviru evropskega semestra. Portugalska načrtuje zlasti naslednje fiskalno-strukturne ukrepe: i) izvedbo pregledov odhodkov; ii) boljšo preglednost javno-zasebnih partnerstev; iii) boljše financiranje in vzdržnost sektorja socialne varnosti ter iv) boljšo učinkovitost in vzdržnost zdravstvenega sektorja. Če bodo ukrepi učinkovito izvedeni, se lahko pričakuje, da bodo prispevali k trajni odpravi čezmernega primanjkljaja na Portugalskem.

(6) Pričakovati je mogoče, da se bo s strogim izvajanjem proračuna, vključno z zamrznitvijo vmesne potrošnje, zagotovil fiskalni napor, ki ga zahteva Svet za leto 2016, in omogočila odprava čezmernega primanjkljaja do roka. Vendar tveganja za pravočasno in trajno odpravo ostajajo, zlasti zaradi posledic neposrednega učinka morebitne pomoči bankam. Tudi ob predpostavki polnega izvajanja proračuna za leto 2017 v skladu s proračunskimi cilji iz osnutka proračunskega načrta Portugalske za leto 2017 bi za leto 2017 načrtovana strukturna prilagoditev kazala na tveganje določenega odklona od zahtevane prilagoditvene poti za doseganje srednjeročnega cilja v letu 2017. Namesto tega ocena na podlagi jesenske napovedi Komisije iz leta 2016 kaže na tveganje znatnega odklona od prilagoditvene poti za doseganje srednjeročnega cilja.

(7) Pričakovati je mogoče, da bodo tekoči pregledi porabe srednjeročno sovpadali z ohranjanjem fiskalne vzdržnost, saj bi pokazali večjo učinkovitost in javnofinančne prihranke javne uprave in podjetij v državni lasti, kar bi ob hitri izvedbi končno zmanjšalo njihovo potrebo po državnih transferjih. Ker so se pregledi začeli šele nedavno, so skupni doslej ugotovljeni potencialni prihranki razmeroma skromni (približno 0,1% BDP skozi triletno obdobje za pregled odhodkov v skladu z osnutkom proračunskega načrta za leto 2017). Prispevek teh pregledov k obravnavi izzivov fiskalne vzdržnosti bo treba pozorno spremljati.

(8) Po nedavnih izboljšavah lahko pregled zakonika o javnih naročilih, — ki naj bi bil zaključen do konca leta 2016 —, poveča učinkovitost z izboljšanjem preglednosti za javno-zasebna partnerstva in koncesije. Hkrati se v okviru programa ekonomskega partnerstva pričakuje tudi, da se bo izboljšala preglednost glede javno-zasebnih partnerstev in koncesij tako na regionalni kot na lokalni ravni ter za koncesijske pogodbe za pristaniške terminale. Vseeno pa v programu ekonomskega partnerstva ni nobenih navedb o učinku teh reform na proračunski saldo.

(9) V zvezi z ukrepi za izboljšanje financiranja in vzdržnosti socialne varnosti organi načrtujejo postopno zmanjšati izredne transferje iz državnega proračuna na nič do leta 2019 v skladu z nadaljnjim okrevanjem gospodarstva. Portugalska hkrati namerava ponovno oceniti vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, da bi ohranila nevtralen učinek morebitnih ukrepov na fiskalni položaj. Izzivi, kako zagotoviti kratkoročno in dolgoročno vzdržnost, ostajajo, poleg tega pa program v zvezi s trenutno načrtovano obsežno študijo diverzifikacije virov financiranja in drugih ukrepov ne zagotavlja dovolj informacij, kako obravnavati takšne izzive.

(10) Nazadnje, ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in vzdržnosti zdravstvenega sektorja, vključno s krepitvijo preglednosti in revizij ter izvedbo pregleda sporazumov in pogodb o oddaji naročil podizvajalcem, sicer kažejo v pravo smer, vendar niso še dovolj natančno izdelani, prav tako pa ni na voljo dovolj informacij o konkretnih prihodnjih izboljšavah učinkovitosti, razen tistih, ki so bile ugotovljene pri pregledu potrošnje. Nova linija financiranja nacionalnega zdravstvenega sistema iz novega davka na sladke pijače naj bi po pričakovanjih ustvarila 80 milijonov EUR dodatnih prihodkov za zdravstveni sistem na leto –

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

Program ekonomskega partnerstva Portugalske, ki je bil Komisiji in Svetu predložen 21. oktobra 2016, vsebuje večinoma ustrezen sveženj fiskalno-strukturnih reform za podporo učinkoviti in trajni odpravi čezmernega primanjkljaja, kot je razvoj njenega nacionalnega reformnega programa in programa za stabilnost. Program ekonomskega partnerstva predvsem potrjuje program reform za reforme z vplivom na javne finance in druge strukturne reforme, ki so že vključene v nacionalni reformni program, in navaja nekaj dodatnih podrobnosti o izvajanju nekaterih od teh ukrepov od predložitve programa ter o rokih za izvedbo dodatnih ukrepov. Hkrati konkretni ukrepi, zlasti v zvezi z vzdržljivostjo sistema socialne varnosti, le delno podpirajo nekatera priporočila Sveta. Komisija in Svet bosta spremljala izvajanje reform v okviru evropskega semestra in z nadzorom po izteku programa.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik